

מישיב נפש

מעייני חיזוק ואמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

קול "אודיע אמונתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

נפשי בדברו | דיבורים מלב אל לב
במשנת מו"ר שליט"א

נפשי בשאלתי | שאלות המוגשות
לפני מו"ר שליט"א

סוד החיים הטובים

כי בדורות הללו כל נשמה ונשמה מעורבת מניצוצי נשמות מכמה וכמה בחינות שונות, וכל אחת מושכת את האדם כפי ענינה ומהותה, ומוזה באים כל החילופים והתמורות במצב רוחנו ושאיפותינו. אך כאמור אין לנו להתבלבל מזה כלל וכלל כי כך היא מציאות מהותינו, ועלינו לאחוז בהש"י תמיד בתמימות ופשיטות בכל ענין שמזדמן לנו כפי העת והזמן. לנהוג כפי הנראה בעינינו שהוא הענין אשר ה' דורש מעמנו, ולהתחדש בכל פעם לעשות רצון בוראינו בסור מרע ועשה טוב... (כדת נפש משיבת עמ' קנ"ח)

הנה כי כן, זה הסוד, כדי להחזיק מעמד בטלטלות קשות אלו יש רק דרך אחת! תמימות!!!

כך מצינו אצל אברהם אבינו ע"ה, שהשי"ת ציווה: "התהלך לפני והיה תמים", וכבר בארנו במקום אחר שמלשון 'והיה' משמע שיתהפך אברהם למהות של תמימות. ועל אף שזכה לגילויים של הארת פנים אשר לא היו אצל הצדיקים אשר לפניו, עכ"ל למדו השי"ת לאחוז תמיד בדרכי התמימות.

ומצינו סימוכין אל הדבר על פי הכתוב: "וילך ה' כאשר כלה לדבר אל אברהם", שענינו, הסתלקות השכינה מאברהם אבינו, ואף על פי כן ממשיך הכתוב לומר: "ואברהם שב למקומו..." שאף על פי שהיה בבחינה של הסתלקות המוחין [כפום דרגתו], עם כל

זה המשיך לעבוד את בוראו על דרך התמימות אשר היא "מקומו", כאשר ציוה אותו אלקים "והיה תמים". (שם ק"ח)

ישנם מצבים של התעלות ולב בוער להשי"ת, שאיפות רוחניות בוערות ומבעבעות הנותנות כח וחושק וכיוון, ולאחריהם קריסה ובלבול, חושך וערפל - הסוד הוא: "ואברהם שב למקומו" לשוב לתמימות!!!

כשהולך לו לאדם כפי שאיפותיו, זה בחי' "התהלך לפני" - לומדים מתפללים, מוירעדיג!

אבל איפה המקום העיקרי שלנו? היכן נקודת המבחן? התשובה היא: "והיה תמים"!!! - "לכתך אחרי במדבר בארץ לא אדועה" ללכת אחר ה' בכל מצב, בנאמנות גמורה. גם בלי הצלחות, בלי סדר, בלי תכנית, בלי שאיפות - לעשות המוטל עלי כעבד לרבו - בתמימות!

ככל שאדם מסגל לעצמו יותר את מידת התמימות, "אל תחקור אחר העתידות" לא מעניין מה התוצאות, אלא מה התפקיד שלי עכשיו! כך יהיה לו יותר כח, והוא יעמוד בע"ה בכל המצבים ובכל הניסיונות.

בדורנו אנו, דור תהפוכות, נמצא לא אחת, אשר באותו יום משתנה מצב רוחו של אדם עשרות ומאות פעמים - יעלו שמים ירדו תהומות, יחוגו וינועו כשיכור וכל חכמתם תתבלע...

לרגע הוא נדמה לעצמו כתלמיד חכם ולמדן, ורוצה לישב כל היום לגרוס ולגמוע דפי גמרא בזה אחר זה, להגיע במהירות לתואר הנספך "ש"ס איד".

אך לא סתם, אלא כזה אשר שולף ידיעות נפלאות מתוך ים התלמוד בזה אחר זה עם מראה מקום מדויק, במהירות עצומה מבלי פגימה קלה ביותר על לשונו.

לאחר זמן מה, משום מה מאבד ה"ש"ס איד" את חינו בעיניו, הברק הזהיר של התואר הלאומי הנוצץ דועך ודוהה מעט, ואז מתלהב לפתע

לבו דווקא לעניני 'עבודה'. הוא ישיקע כוחו בתפילה שתהא שלהבת עולה מאיליה בצעקות ושזועות מעומק הלב. כל 'שמונה עשרה' כמה שעות רצופות של לבת אש הפורצת מתוך יורה רותחת של כיסופים וגעגועים עזים אל בוראה...

והנה לפתע תוך כדי דיבור, מתמלא הלב בהתפעמות ונשטף כולו בגלי הערצה דווקא לאותו גביר ובעל בעמיו הנהנה מכל מנעמי העולם, וכל חמודות תבל בהשיג ידו, ובנוסף הוא גם זוכה לכבוד מלכים כאשר הוא מניף ידו

בתרומת עתק להחזקת תורה, וזוכה לתשואות חן-נלהבות ביותר מכל גדולי העולם - די' וועלט, מיט יענע וועלט - מוירעדיג!!!

וכך מתחלפים להם השאיפות מרגע לרגע, הלב נלכד בנצנוצים שונים, אור וחושך משמשים בו בערבובייה, לרגע נראה כי נמצאה הדרך, ובמשנהו הכל נשטף מתחת הרגלים כברעידת אדמה ומתמוטט בקול רעש גדול, מותיר אחריו חלל ריק וחורק מלא צריבות וכאב...

האמת היא, כי דבר זה כלל אינו חסרון, אדרבה, כך רוצה השי"ת שבעבוד אותו, זה השליחות והתיקון המיוחדים עבורם באנו לעולם...

אחד מן הדברים שהבריות נבוכות בו, הוא חוסר הבהירות על תפקידם בעולם, האדם אינו מצליח למצוא את מקומו. כי לפעמים נדמה לו שמקומו בין הלומדים, ובפעם אחרת נמשך לבו להמנות על עובדי ה', ובעוד הוא שוקל בין הדברים וכבר נמשך לבו להיות בין העוסקים בצרכי ציבור ופועלי חסד עם הבריות...

• שאלה • איך זוכים להרגש ותבערת הלב בעבודת ה'?

תשובה: בהרגשים אין אנו בעלים על עצמנו, צריך להיות מוכן לעבוד את ה' שבעים שנה בלי הרגש כלל! וזה עבודה גדולה מאוד, עוד יותר ממי שזוכה להרגיש. הכלל: אל תחפש להרגיש, תחפש לעשות כמה שיותר את רצון ה', ואז תראה איך שהשי"ת יעזור לך.

• שאלה • איך מתחזקים בבטחון בעת צרה?

תשובה: זאת עליך לדעת, שהקב"ה רוצה בטובתך הרבה יותר ממה שאתה בעצמך חפץ בכך! כי הסיבה שאתה חפץ בטובתך זה בגלל שהקב"ה בבריאית האדם נתן בו תכונה זו, מה שאין כן אהבת ה' אלינו הוא בלי גבול ממש. ועל כן היה סמך וביטחון עליו שהוא יעזור לך במה שאתה צריך, וסוף כל סוף תראה איך שהקב"ה עזר לך הרבה יותר ממה שאתה צריך.

• שאלה • ואם בכל זאת עבר הזמן והישועה לא באה?

תשובה: תמתין ובמשך הזמן תראה כמה אתה צריך להודות ולהלל להשי"ת על כך שהוא לא עזר לך...

• שאלה • מתחיל כעת זמן החורף מה אני צריך לקבל על עצמי?

תשובה: להרבות בלימוד התורה כמה שעות בכל יום.

• שאלה • עם איזה חברותא עדיף ללמוד?

תשובה: עם מי שמוחו חלש יותר ממך, כי אז תשקיע יותר.

הדבק במידותיו

משיעור ליוצ"ח - הקד' לספה"ק תומר דבורה - שבת תשפ"ו

נאה שהוא דומה לעליונים, אבל מעשיו כעורים שאינו מתנהג כפי הצורה ההיא.

שְׁהִי עֵיקָר הַצֶּלֶם וְהַדְמוּת הָעֲלִיוֹן הַן פְּעוּלוֹתָיו, וְזֶה יוֹעִיל לוֹ הֵיחֹתוֹ כְּצוּרָה הָעֲלִיוֹנָה, דְּמוּת תְּבִנַת אֲבְרָיו, וּבְפְעוּלוֹת לֹא יִתְדַמֶּה לְקוֹנוֹ.

ע"י הפעולות הטובות זוכין להארת הצלם כפי מה שמתאים לגוף הזה. ופותח בדוגמא כפי פעולות הכתר.

לְפִיכָּךְ רָאִי שִׁתְדָּמָה אֶל פְּעוּלוֹת הַכֶּתֶר, שֶׁהֵן שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים עֲלִיוֹנוֹת וְרִמּוּזוֹת בְּסוּד הַפְּסוּקִים (מִכָּה ז' יח כ), "מִי אֵל כְּמוֹךָ... וְעֲשֵׂיוּ נִפְרָשׁ אוֹתָן הַפְּעוּלוֹת...

באור הכתר יש י"ג מדות הרחמים הללו המרומזין בפסוקים הללו, והם נקראים 'פעולת השי"ת', כשאדם מתנהג באלו הפעולות, יש לו הארה מהשי"ת. ואיך יתנהג כדי שיהיה ראוי לאורות הללו? עכשיו הולך ומפרש אלו הם הפעולות המרמזים לי"ג מדות של רחמים, שעל ידם יהיה מסוגל לקבל הארה וצלם ודמות מלמעלה.

הא' מי אֵל כְּמוֹךָ: הַמֶּדָּה הַזֹּאת מוֹרָה עַל הַיּוֹת הַקֶּבֶדָּה מֶלֶךְ וְנֶעְלָב, סוֹבֵל עֲלֻבּוֹן, מֶה שֶׁלֹּא יִכִּילֵהוּ רַעֲיוֹן... וְהָרִי תִמְצָא שְׁמֵעוֹלָם לֹא חָטָא אָדָם נִגְדּוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה הוּא בְּאוֹתוֹ הָרַגְעַת מִמֶּשׁ שׁוֹפֵעַ עָלָיו שֶׁפֶעַ קִיּוּמוֹ וְתַנּוּעוֹת אֲבְרָיו, וְעַם הַיּוֹת שֶׁהָאָדָם חוֹטֵא בָכֶם הַהוּא, לֹא מִנְעוּ מִמֶּנּוּ כָּלֵל, אֶלָּא סוֹבֵל הַקֶּבֶדָּה עֲלֻבּוֹן כֵּן לַהֲיּוֹת מִשְׁפִּיעַ בּוֹ כַּחַ תְּנֻעוֹת אֲבְרָיו, וְהָאָדָם מוֹצִיא אוֹתוֹ כַּחַ בְּאוֹתוֹ רַגַע בְּחָטָא וְעוֹן וּמִכַּעֲס וְהַקֶּבֶדָּה סוֹבֵל...

עד כדי כך דורשים מהאדם, שיוכל להתנהג כמו הקב"ה... שהוא ית' נותן שפע ברכה והצלחה לאדם גם בעת שחוטא כנגדו. וכן צריך האדם להטיב ולהטיב גם למי שחטא כנגדו.

ואם כתוב שיכולין לעשות כך, בוודאי יכול אדם ליכות לזה... אני כבר ניסיתי לקיים את זה...

כשזוכה ללמוד את הספר הזה, יהיה לנו רצון להתנהג במידות טובות. ובה"כ כבר למדתי את זה כמה פעמים.

ספר זה מדבר ממעלת המדות, יש בו דיבורים נפלאים על מדות טובות, כל מי שלומד זאת מקבל אור לעסוק במדות טובות. כזה גישמאק יש בספר הזה.

כל מי שרוצה ליכות למדות טובות, צריך ללמוד את הספר תומר דבורה, כשלומדים את זה, מוכרחים להיות בעל מדות טובות. הספר נכתב במדרגת רוח הקודש גבוהה מאד.

פֶּרֶק רִאשׁוֹן הָאָדָם רָאִי שִׁתְדָּמָה לְקוֹנוֹ וְאִזְּכָרָהּ בְּסוּד הַצּוּרָה הָעֲלִיוֹנָה, צֶלֶם וְדָמוֹת.

יש מדות של הקב"ה, י"ג מדות של רחמים, כשאדם מתנהג באלו המידות, הוא נעשה כלי לקבל הארה מהקב"ה, כי הוא מתנהג עם ההנהגות שבהם הקב"ה מתגלה בעולמו, לכן ראוי לאדם שיתדמה לקונו להתנהג במדות קדושות שהקב"ה מתנהג עמם כביכול. וכשיתדמה לקונו, יהיה בסוד הצורה העליונה.

הלא בבריאת האדם נאמר 'בצלמנו כדמותנו', צורת פני האדם היא בסוד הצורה העליונה [אין הכוונה ח"ו שיש דמות למעלה אלא שאברי האדם נעשו באופן שיהיו ראויים להיות מרכבה לאורות עליונים וטמירים שהם הנהגות השי"ת המתגלים על ידם בעולם], הראש, העיניים אוזן וחוטם ופה, כל דבר מושרש ממקום גבוה מאד מאד, וכשאדם מתנהג במדות טובות, הרי הוא זוכה לקבל את הצורה הרוחנית של הגוף שיש לנו.

וזהו 'צלם ודמות', שהוא מקבל צלם ודמות שבזה הוא מתדמה לקונו [כלומר, שעיניו הוא מתדבק בבוראו ומגלה את אורו בעולם].

שְׁאֵלוֹ יְדוּמָה בְּגוֹפוֹ וְלֹא בְּפְעוּלוֹת, הָרִי הוּא מְכַזֵּב הַצּוּרָה וְיֹאמְרוּ עָלָיו צוּרָה נָאָה וּמַעֲשִׂים קְעוּרִים.

האדם בגופו יש בו סוד גדול מאד, מקום העיניים ומקום הפה, כל דבר יש בו סוד עליון מאד, ולכן צריך שיעשה פעולות המתאימות לגוף כזה, שאם לא כן, הרי הוא מכזיב את הצורה, ויאמרו עליו צורה

בא והאר לי בארץ כנען

דיבור האדם נחשב ל'אור' וכמו שיש לשון במדרש (בראשית רבה ל, י) שהקב"ה אומר לאברהם אבינו 'עד שאתה מאיר לי מאספוטמיא וחברותיך, בא והאר בארץ כנען', והיינו שדיבורי אמונה ופרסום האלוקות שדיבר אברהם אבינו נקראים בשם 'אור', וכן נאמר (ברכות כב.) 'פתח פיך ויאירו דבריך', הדיבור הוא האור האמיתי, ועוד נאמר 'פתח דבריך יאיר מבין פתים', שיפתח האדם את פיו ויאיר עיני הפתים, שיש הרבה המסתובבים בעולם כפתיים, שאינם יודעים עבור מה הם חיים, האר עיניהם והוציאם מתורת פתים... והעיקר על ידי דיבורים קדושים.

(אוסף אמרים תוכה, מאמר 1)

ואת הנפש אשר עשו

ובאמת שניהם אחד, כי לקרב את הנחשלים להשי"ת ולקיים תורתו ומצוותיו, הוא ענף ממצוות אהבת ה', כמו שדרשו חז"ל עה"פ "ואהבת את ה' אלקיך" - **שיהא שם שמים מתאהב על ידך** (יומא פ"ו.), כי כן הוא באמת הדרך של האהבה את השי"ת - להאזיב את הבריות אליו ית' הקרובים והרחוקים. ולכן אברהם אבינו ע"ה שעליו נאמר (ישעי' מא-ח) "**אברהם אוהב**", עסק בעבודה זו של קרוב נפשות לעבודתו ית', כמ"ש (בראשית יב-ה) "**ואת הנפש אשר עשו בחרן**", ובכל עבודתו כל ימיו לעשות חסד עם הבריות - היתה עיקר כוונתו להוציאם מטומאתם ולהכניסם תחת כנפי השכינה, שהוא חסד נצח, כמ"ש (שם כא) **ויטע אשל וגו' ויקרא שם בשם ה'**, וכמו שפירש רש"י שם.

(ונכתב בספר ח"ב, עמוד מה)

האנשים אשר הלכו אתי

כהנה וכהנה יגדל זכות המתקבלים אל הצדיקים, כדמצינו ביוהר חדש (ק' ק) בזה"ל: **"ויאמר מלך סדום אל אברם תן לי הנפש"** (בראשית יד) - 'מלך סדום' זהו שרו של גיהנם, העומד על הרשעים, והוא מלך סדום. ומה אומר לנשמה שהוא אברם, תן לי הנפש, שהיא הנפש החוטאת, כמה דאת אמר (יחזקאל יח) **"הנפש החוטאת היא תמות"**. כלומר, תן לי אותה הנפש שהיא מתאוה בחטאות [שחשקה ואהבה לחטוא], כדי שתהא נידונית כפי רשעתה, ולא תקנה בתחנוניך [אל תתפלל עליהם להוציאם מהגיהנם], **"והרכוש קח לך"** - אותם ששבו בתשובה בנפשם מדרך הרעה [רק] אותם 'קח לך' והצילם מדינה של גיהנום".

על זה משיב אברהם לשרו של גיהנם: **"ויאמר אברם אל מלך סדום הרימותי ידי אל ה' א-ל עליון וכי' שלא אתפלל ולא אקח לאותם הרשעים"** [שלא שבו בתשובה] וכי' [אלא] **"רק אשר אכלו הנערים"** חוץ מאותם המורים תורה לאחרים ולתינוקות [היינו אלה שהאירו בלבבות הנערים תורה ויר"ש ואמונה, אותם אין אני נותן לך להענישם גם אם מגיע להם גיהנם] ששכרם כפול וכו', [כמו כן איני נותן לחלקך אתה חלק האנשים אשר הלכו אתי באותו עולם] [היינו אלה שהיו מקושרים אלי בעולם הזה] - תדע שאחזיק בהם ולא אתנם לך אף על פי שראויים להיענש". ע"כ - כה גדולה ועצומה היא זכות המקורבים לצדיקים בעולם הזה שהצדיקים מעבכים פורענותם בעולם הבא.

(דרך כוכב, תורה ב' שיעור ח)

אשריכם שאתם מתרגלים למחות למען כבוד שמו

בכינוס ילדי התשב"ר - ברסלב בשערי כלא 10 - יום ב' פר' נח

תזכו שיתמשכו ממכם דורות ישרים מבורכים, צדיקים וחסידים, עוסקים בתורה ובמצוות, והשי"ת יברך אתכם בעולם הזה ובעולם הבא, לעולמי עד ולנצח נצחים.

אשריכם הייליגע קינדער, קודש קדשים, שאתם מתרגלים למחות למען כבוד שמו יתברך, שלא יתחלל כבודו יתברך עם הצבא המטונף, עם הטינוף הנורא. אשריכם! אשריכם! בזכות זה

הפתרון לנסיונות

לנסותו אם הוא תמים באמת ואינו מהרהר אחר מידותיו של הקב"ה.

אפילו בנסיון אור כשדים שבפשוטות היה הנסיון אם יהיה מוכן להשרף על כבוד שמו ית', וכן בנסיון העקידה שבהתבוננות שטחית לא היה הנסיון אלא אם יסכים להקריב את בנו יחידו על גבי המזבח. עם כל זה בהתבוננות מעמיקה יותר נראה שהמבחן היה אם ירהר אחר מידותיו ית', וכמו שאמרו במדרש (ילקוט שיה"ש) "אמר ר' אייבו, בישרות גדולה עבדו אותך האבות, לא היה בלבם וכו' ולא רננו אחר דברך, לאברהם אמרת כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה, וכשבא לקבור את שרה נתן ארבע מאות שקל כסף. וכן אמרת לו קח נא את בנך וגוי ולא רנן, אתמול אמרת לי כי ביצחק יקרא לך זרע", ע"כ.

שורש החכמה

גם בנסיון הרעב, שנצטווה על פי הדיבור לעזוב את מולדתו וללכת לפרסם ולגלות מלכותו ית' בארץ כנען, שמיד בבואו נעשה רעב בארץ. האם נוכל לתאר את קושי הנסיון, אחרי שזה עתה יצא מכבשן האש באור כשדים והגיע בארץ מולדתו לרום המעלה. יכול הוא מעתה לגלות ולפרסם את השי"ת בריש גלי, שהרי אפי' נמרוד היה ירא ממנו. ודוקא עכשיו מצווה השי"ת "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", אברהם אבינו אינו מהרהר, אלא אף לעשות רצון קונו, לוקח הוא את משפחתו ואת תלמידיו, ויוצא את ארץ מולדתו ללכת ארצה כנען. הולך הוא אל מקום שאין מכירים אותו, לגלות ולפרסם כי ה' הוא האלקים, הוא הבורא, הוא היוצר, הוא הון ומפרנס לכל הברואים, והנה, אך בא לארץ כנען "ויהי רעב בארץ", ועל פי פרקי דר"א (פרק כ"ו) היה זה הרעב הראשון מיום הבריאה, וכה קשה היה הרעב עד שהוכרח לרדת למצרים, ואפילו את דמי האכסניה ללגנה בדרך לא היה לו - הרי זוהי הרגשה קשה ונוראה. אך אברהם אבינו ע"ה ממשיך להחזיק בתומו, נשאר הוא אותו אברהם באותה אמונה ובאותה תמימות לב...

התמימות בדרכי היהדות היא חכמה עצומה עד מאוד, כי שורשה למעלה מן החכמה, וגבוהה היא מכל החכמות כולן, כי מקורה בשורש החכמה, ועליה נבנים כל החכמות, ובאמצעותה משיגים את כל החכמות. ודוקא על ידה זוכים לקרבת אלקים, כמו שכתוב: "אשכילה בדרך תמים מתי תבוא אלי", כי הנהגת התמימות מולידה באדם את הויתור והענוה, שהם כללות כל המידות טובות אשר על ידם מתדבק האדם בהשי"ת וזוכה להארת פניו ית', ולכן אמר דוד, שע"י שאשכיל ללכת בדרך תמים - אוכה שתבוא אלי, כלומר, שאתקרב אליך.

אוי נגבל כל ההר בתור הבת עין שרואה אותו. כי השחרות שבעין הוא מצמצם כל הדברים הגדולים ונכללין ונראין בתוכו, ועל ידי זה רואין ומשיגין הדבר שרואין. כמו כן זה השכל התחתון [היינו, נגלות התורה] מצמצם ומגביל השכל הגדול העליון [היינו, השגות אלקות וגנוי תורה] ונכלל בתוכו [היינו, בתוך פשוטות לימוד וקיום התורה והמצוות], ועי"ז רואין ומבינים ומשיגים את השכל העליון הגדול, ע"כ.

וזהו דבר נפלא מאוד שנקודה שחורה קטנה וזעירה קולטת דברים גדולים ועצומים פי רבי רבבות ממנה. ורבינו"ל מבאר לנו שזהו סוד העבודה של אברהם אבינו ע"ה, שעל אף שהמצוות ומעשים טובים מלוכשים בדברים גשמיים שהם בחי' "שחרות" [של הבת עין], עכ"ז כשמקיימים אותם בתמימות ופשיטות,

” כשמקיימים
את מצוות
ה' בתמימות
ובפשיטות אף
מבלי להבין
מהותם, זוכים אל
האורות הגדולים
והעצומים
הצפונים וטמונים
בתוכם...”

משיגים על ידם דברים גדולים ונשגבים. והוא סוד מה שאמרו חז"ל (ברכות כ"ו:) "אברהם תיקן שחרית", שחרית' מלשון "שחרות" שהיא הנקודה שבעין הנקראת בת-עין, כי אברהם אבינו זכה להשיג את המידה הנפלאה הזאת והנחילה לזרעו אחריו.

מהו המבחן?

ואף על פי שאין אנו יודעים ואין אנו מרגישים את מעלת עבודתנו, נראית היא בעינינו בבחי' קטנות ושחרות, עם כל זה כשמקיימים את מצוות ה' בתמימות ובפשיטות אף מבלי להבין מהותם, זוכים אל האורות הגדולים והעצומים הצפונים וטמונים בתוכם, בסוד מה שאמרו חז"ל: 'בת היתה לו לאברהם אבינו ובכל שמה', שהיא מדת ה"מלכות" הנקראת "בכל", על שם שכל האורות כלולים בה, בסוד "כל הנחלים הולכים אל הים", וממנה נמשכת האמונה הק' והתמימות כידוע, ועל ידה ניתן להגיע ולהשיג הכל.

אכן כאשר נתבונן נראה, שרוב הנסיונות שעברו על אברהם-אבינו ע"ה היו בענין זה,

בתומי אלך

מקומו של האדם בעוה"ז אינו אלא האמונה והתמימות, הן במצוות שבין אדם למקום הן במצוות שבין אדם לחברו, וכן מה שבינו לבין עצמו, הכל צריך שיהיה בתכלית התמימות אף מבלי שירגיש ויחוש מאומה. וכאשר הוא ממליך את בוראו באופן זה ועובדו בתמימות, הרי הוא מרומם את כל העולמות, ועליו אמר דוד המלך ע"ה: "אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'".

על ידי ההליכה בדרכי האמונה בתמימות ופשיטות, נמצא האדם במקומו הנכון, והולך בדרך האמיתית כמו שכתוב: "ואני בתומי אלך", כי על ידם זוכה האדם להגיע אל התכלית הנרצה של חיים נצחיים, כיון שהתמימות היא הנקודה הפנימית בעבודתו של בר ישראל אשר על ידה מתהפך הכל לטובה והיא מביאה את המחזיקים בה לחיים מאושרים בעולם הזה ובעולם הבא.

כך מצינו אצל אברהם אבינו ע"ה, שהשי"ת ציווה: "התהלך לפני והיה תמים", וכבר בארנו במקום אחר שמלשון 'והיה' משמע שיתהפך אברהם למהות של תמימות. ועל אף שזכה לגילויים של הארת פנים אשר לא היו אצל הצדיקים אשר לפניו, עכ"ז למדו השי"ת לאחוז תמיד בדרכי התמימות.

ומצינו סימוכין אל הדבר על פי הכתוב: "וילך ה' כאשר כלה לדבר אל אברהם", שענינו, הסתלקות השכינה מאברהם אבינו [כפי ערך ההתגלות שהיתה לו קודם לכן בעת שדיבר אליו ה'], ואף על פי כן ממשיך הכתוב לומר: "ואברהם שב למקומו", היינו, ששב למקומו וביתו לפרסם אלקותו לכל באי עולם, כמו שאמר הכתוב: "ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם", וזה הוא שאמר 'למקומו', דהיינו שאף על פי שהיה בבחינה של הסתלקות המוחין [כפום דרגתו], עם כל זה המשיך לעבוד את בוראו על דרך התמימות אשר היא "מקומו", כאשר ציוה אותו אלקים "והיה תמים".

הנקודה השחורה הנפלאה

ואברהם אבינו הגדול בענקים אשר נאמר בו "למען אשר יצוה את בניו", הנחיל לימוד נפלא זה לדורות הבאים אחריו, כמו שמובא מרבינו"ל בזה"ל: "וזה בחיות 'בת היתה לו לאברהם אבינו ובכל שמה' - 'בת' זה בחינת בת-עין. דהיינו השחור שבעין, שהוא בחינת השחרות הנ"ל, שהוא מצמצם ומגביל וכולל בעצמו כל הדברים הגדולים העומדים לנגדו. כגון הר גדול כשעומד לפני הבת עין, שהוא השחור שבעין,

היכן אתה בעולם

ב"ה ערב ר"ח סיון תשכ"ח ירושלים עה"ק ת"ו בב"א.

ישראל, ניקנית להקב"ה בכסף בכיסופין וכו'. וסוף הפירוש 'בשטר, היינו שאח"כ לוקחים מהאדם את הכיסופין וצריך לאחוז את עצמו 'בשטר' היינו באותיות, בתורה ובתפילה אפילו אם אין מרגיש שום חיות ואז זוכה לביאה בחינת בבואו אל הקודש שאם אחר שלקחו ממנו את הכיסופין הוא מתחזק אז הוא ראוי ומתקרב אל הקב"ה כיאות כך הוא הפי' לפי מה שמונה בזכרוננו בשם הבעש"ט זי"ע ועכ"י.

כי כהיום, דיבורי הקודש והאותיות התורה והתפילה הם יסוד היהדות. בעיקבתא דמשיחא, באחרית הימים, בהתגברות היצר כ"כ בכל הכוחות השם ירחם - עיקר היהדות תלוי בדבר זה שלא להתייחס ולא להכנע להסטרא אחרא בשום אופן שבעולם אף אם יעבור ח"ו מה שיעבור, ולא להראות להיצר הרע אות של כניעה בשום אופן שבעולם, וזה נעשה ע"י שלא מוניהים את עבודת הדיבורים להשי"ת והצעקה אליו תמיד בתורה ובתפילה, ובוה בעצם נשארים מנצחים ולא מנוצחים.

ורבינו הק' אמר: "אפילו מען ליגט אין א בלאטע און מען שרייט און מען שרייט און מען שרייט, ותוכן כוונתו נראה, שלא נכנעים, כי אם צועקים וצועקים שלא רוצים להיות בשום אופן ברשות הבעל דבר. ואף אם ח"ו עובר מה שעובר, אבל לא נכנעים, ועי"ז נעשה נחת רוח גדול למעלה ונשארים בעודבא דקודשא בריך הוא (היינו בגורל ובחלק הקב"ה) - "יעקב חבל נחלתו" (דברים לב, ט). "ועל כל פשעים תכסה אהבה" (משלי י, יב), היינו האהבה הזאת שאוהב אדם את הקב"ה מכל מקום שהוא ולא נכנע להס"א. ובדאי ע"ז נאמר "והנתי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם" (שמות לג, יט) ודרשו חז"ל ע"ז, "אע"פ שאינו גון ואינו כדאי (ברכות ז ע"א).

יעקב מאיר

לידיד נפשי היקר... שליט"א, ישא ברכה מאת ה' הוא עם כל משפחתו היקרים שיחיו.

אשריך בכיסופך הטהורים - "במקום שאדם חושב שם הוא" [...] ראיתי מהכתב סופר זצ"ל שמביא שכל מקום שנאמר לשון "ויקח" אצל אנשים מפרש רש"י "לקחו בדברים"... ומבאר הכתב סופר כי אין שייך לקיחה אצל אדם אם לא שלוקחים את מחשבתו, כי אם לוקחים את גופו ולא את מחשבתו אין זה נקרא קיחה.

ומונה בזכרוננו ראיתי בספר הנ"ל שמקשה על הפסוק "ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אבדם וילכו והוא יושב בסדום", דלכאורה קשה כי הלא זה ידענו שלוש יושב בסדום, ומדוע לאחר שלקחוהו מסדום וילכו, חזר הכתוב לכתוב שהוא יושב בסדום.

ולפי הקדמתו הנ"ל מתורץ, כי הלא קשה איך כתוב על לוט 'ויקחו' לשון לקיחה הלא זה ה' בעל כרחו (ולא לקיחה בדברים, והיה צריך לכתוב לשון אחר ולא לקיחה), ולכך מסיים הפסוק שהוא יושב בסדום כי אע"פ שלקחו את גופו, אבל הוא בעצמו היינו מחשבתו, שזה עיקר האדם, הוא עדיין נשאר לשבת בסדום. ואכן כן היה הסוף שהחזירוהו לשם.

ולי נראה קצת הוספה ואולי גם זה ראיתי בספר הנ"ל כי 'ויקחו' עולה על הרכוש, אבל הוא, היינו לוט עצמו, יושב בסדום, כי לא לקחו את רצונו ומחשבתו משם. וסוף המעשה מוכיח על המחשבה כלשון הפסוק "וישב את כל הרכש וגם את לוט אחיו" [...]

ראיתי רמז נפלא מהבעש"ט על המשנה דריש קידושין "האשה נקנית בכסף ובשטר ובביאה" ומפרש אותה: 'האשה' - היינו כנסת

נפשות חסידיו | סיפורים ולקחיהם מאת מור"ד שליט"א

הטעות היחידה

מעצמו, ואפי' מה שהאדם חושב שהוא עושה בשכלו וברצונו, הכל מבורא העולם הוא, הרי שאין שום דבר נעשה בטעות, שהרי מה' מצעדי גבר כוננו, ואם בכל זאת הפסוק אומר שהיה כאן 'ותתע' על כרחך שעזבה את בוראה וחזרה לגילולי בית אביה, זהו הדבר היחיד שנחשב לטעות, אבל מלבד זה לא שייך לומר שאדם טעה.

היהודי שסיפר לי זאת, אמר לי שאמנם האימרה היא אימרה עילוית, אולם היופי שבדבר היה שהוא ראה זאת אצלו בפועל ממש בעת שירדו מהרכבת שכביכול הטעתה אותם שאז היה שרוי בבטחון ובאמונה ובמרגוע ולא התבלבל כלל. וזה הפירוש "אשר פרוי יתן בעתו".

סיפר לי ר' יצחק גלבר ע"ה שבעודו ברוסיה יצא לו פעם לנסוע לצורך דחוף עם העילוי הנודע, הצדיק רבי מרדכי פרוגמאנסקי זצ"ל. אחרי שבועיים של טלטולי דרך, הם גילו שעלו על הרכבת ההפוכה, ר' יצחק כמעט נפל מתעלף, ומה תמה לראות שרבי מרדכי נותר שליו ורגוע כאילו לא אירע דבר.

כשראה רבי מרדכי את תמיהתו אמר לו, הנה אצל הגר נאמר "ותלך ותתע במדבר באר שבע", ופירש"י "חזרה לגלולי בית אביה". ולכאורה מה היה קשה לרש"י לפרש זאת כפשוטו שתעתה בדרכה. אלא הסביר ר"מ, שלפי האמת אם מאמינים בהשגחה פרטית שהקב"ה מנהיג את העולם ולא נעשה שום דבר

ניצוץ אחד! | ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי מורינו שליט"א

'התהלך לפני' במדרגות גבוהות - 'והיה תמים' כשאסתיר פני, תחזיק מעמד בנסיונות.